

Sygn. akt VIII U 956/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 14 marca 2016 r. ZUS I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku G. M. z dnia 25 lutego 2016 r. ponownie ustalił ubezpieczonemu kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. Wartość kapitału początkowego wyniosła 128409,60 zł.

/decyzja – k. 61 plik I akt ZUS/

Powyzsza decyzja została zmieniona decyzją z dnia 25 kwietnia 2016 r., na mocy której Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z urzędu ponownie ustalił kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustalono w wyniku pomnożenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 75,06% przez kwotę 1220,89 zł, tj. kwotę bazową ($75,06\% \times 1220,89 \text{ zł} = 916,40 \text{ zł}$).

Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 29 lat, 7 miesięcy, 20 dni tj. 355 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w ilości 2 miesiące, 10 dni, tj. 2 miesiące.

Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku została wyliczona w następujący sposób:

$293,01 \text{ złotych} \times 89,44\%$ (współczynnik proporcjonalny) = 262,07 złotych

$(355 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 916,40 \text{ złotych}$ (podstawa wymiaru) = 352,45 złotych

$(2 \text{ miesiące nieskładkowe} \times 0,7\%) : 12 \times 916,40 \text{ złotych}$ (podstawa wymiaru) = 1,10 złotych

RAZEM = 615,62 złotych

$615,62 \text{ złotych} \times 209 \text{ miesięcy}$ (średnie dalsze trwanie życia) = 128664,58 złotych (kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 roku).

/decyzja o ponownym ustaleniu kapitału początkowego – k. 68 plik I akt ZUS/

Ubezpieczony G. M. uznał w/w decyzję za krzywdzącą i w dniu 12 kwietnia 2016 r. złożył odwołanie i wniósł o uwzględnienie do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego zarobków z lat 1977 – 1978 na podstawie świadectwa pracy z (...) Zjednoczenia Budownictwa (...).

/odwołanie – k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 4 maja 2016 r. organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

/odpowiedź na odwołanie – k. 3 – 4/

Sąd Okręgowy w Łodzi

ustalił następujący stan faktyczny:

G. M. urodził się (...)

/okoliczność bezsporna/

Ubezpieczony w dniu 10 czerwca 2003 r. złożył wniosek o ustalenie kapitału początkowego.

/wniosek – k. 1 – 2 plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 27 stycznia 2004 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł. ustalił G. M. kapitał początkowy.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 65,68%.

Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 29 lat, 3 miesiące, 28 dni tj. 351 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w ilości 2 miesiące, 10 dni, tj. 2 miesiące.

Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku została wyliczona w następujący sposób:

$293,01 \text{ złotych} \times 89,44\% \text{ (współczynnik proporcjonalny)} = 262,07 \text{ złotych}$

$(351 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 801,88 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 304,95 \text{ złotych}$

$(2 \text{ miesiące nieskładkowe} \times 0,7\%) : 12 \times 801,88 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 0,96 \text{ złotych}$

RAZEM = 567,98 złotych

$567,98 \text{ złotych} \times 209 \text{ miesięcy (średnie dalsze trwanie życia)} = 118707,82 \text{ złotych (kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 roku)}$.

/decyzja o ustaleniu kapitału początkowego – k. 44 – 46 plik I akt ZUS/

Decyzją z dnia 22 kwietnia 2004 r. (...) Oddział w Ł. ponownie ustalił G. M. prawo do kapitału początkowego.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 70,84%.

Do ustalenia wartości kapitału przyjęto okresy składkowe w ilości: 29 lat, 3 miesiące, 28 dni tj. 351 miesięcy oraz okresy nieskładkowe w ilości 2 miesiące, 10 dni, tj. 2 miesiące.

Wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 roku została wyliczona w następujący sposób:

$293,01 \text{ złotych} \times 89,44\% \text{ (współczynnik proporcjonalny)} = 262,07 \text{ złotych}$

$(351 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 864,88 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 328,91 \text{ złotych}$

$(2 \text{ miesiące nieskładkowe} \times 0,7\%) : 12 \times 864,88 \text{ złotych (podstawa wymiaru)} = 1,04 \text{ złotych}$

RAZEM = 592,02 złotych

$592,02 \text{ złotych} \times 209 \text{ miesięcy (średnie dalsze trwanie życia)} = 123732,18 \text{ złotych (kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 roku)}$.

/decyzja o ponownym ustaleniu kapitału początkowego – k. 52 – 53 plik I akt ZUS/

Zaskarżoną decyzją z dnia 14 marca 2016 r. organ rentowy po rozpatrzeniu wniosku G. M. z dnia 25 lutego 2016 r. ponownie ustalił ubezpieczonemu kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. Wartość kapitału początkowego wyniosła 128409,60 zł.

/decyzja – k. 61 plik I akt ZUS/

Powyzsza decyzja zostala zmieniona decyzja z dnia 25 kwietnia 2016 r., na mocy ktorej Zaklad Ubezpieczen Spolecznych I Oddzial w L. z urzedu ponownie ustalil kapital poczatkowy na dzien 1 stycznia 1999 r.

Podstawe wymiaru kapitalu poczatkowego ustalono w wyniku pomnozenia wskaznika wysokosci podstawy wymiaru wynoszacego 75,06% przez kwote 1220,89 zl, tj. kwote bazowa (75,06% x 1220,89 zl = 916,40 zl).

Do ustalenia wartosci kapitalu przyjeta okresy skladkowe w ilosci: 29 lat, 7 miesiacy, 20 dni tj. 355 miesiacy oraz okresy nieskladkowe w ilosci 2 miesiace, 10 dni, tj. 2 miesiace.

Wartosc kapitalu poczatkowego na dzien 1 stycznia 1999 roku zostala wyliczona w nastepujacy sposob:

293,01 zlotych x 89,44% (wspolczynnik proporcjonalny) = 262,07 zlotych

(355 miesiacy skladkowych x 1,3%) : 12 x 916,40 zlotych (podstawa wymiaru) = 352,45 zlotych

(2 miesiace nieskladkowe x 0,7%) : 12 x 916,40 zlotych (podstawa wymiaru) = 1,10 zlotych

RAZEM = 615,62 zlotych

615,62 zlotych x 209 miesiacy (srednie dalsze trwanie zycia) = 128664,58 zlotych (kapital poczatkowy na dzien 1.01.1999 roku).

/decyzja o ponownym ustaleniu kapitalu poczatkowego – k. 68 plik I akt ZUS/

Wnioskodawca byl zatrudniony w (...) Zjednoczeniu Budownictwa w L. w pelnym wymiarze czasu pracy w okresie od 19 maja 1977 r. do 31 marca 1979 r. na stanowisku starszego inspektora w Wydziale Produkcji (...). Podczas calego okresu zatrudnienia ubezpieczony otrzymywal stale wynagrodzenie w wysokosci 3.400 zl miesiecznie.

/swiadcstwo pracy – k. 9 plik I akt ZUS, umowy o prace – k. 14, zeznania ubezpiezonego z dnia 12 grudnia 2016 r. – 00:02:34 – 00:04:48 – plyta CD – k. 18/

Powyzszy stan faktyczny Sad ustalil na podstawie dokumentow zgromadzonych w aktach, swiadcstwa pracy oraz umow o prace oraz zeznan wnioskodawcy. Analiza zgromadzonych dowodow wskazuje, iz sa one spójne i wzajemnie sie uzupeniają i nie ma zadnych podstaw by kwestionowac ich wiarygodnosc.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie zasluguje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczen Spolecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, Nr 748, z późn. zm.), kapital poczatkowy ustala sie na zasadach okreslonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.

Natomiast zgodnie z ust. 2 tego przepisu przy ustalaniu kapitalu poczatkowego przyjmuje sie przebyte przed dniem wejścia w zycie ustawy:

1) okresy skladkowe, o ktorych mowa w art. 6,

2) okresy nieskladkowe, o ktorych mowa w art. 7 pkt 5,

3) okresy nieskladkowe, o ktorych mowa w art. 7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie wiekszym niz okreslony w art. 5 ust. 2.

W myśl ust. 3 w/w przepisu podstawe wymiaru kapitalu poczatkowego ustala sie na zasadach okreslonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym ze okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala sie przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Według ust. 3b w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2013 roku (w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 21 czerwca 2013 roku o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu.

Natomiast w myśl ust. 7 analizowanego przepisu do obliczenia kapitału początkowego przyjmuje się kwotę bazową wynoszącą 100 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w II kwartale kalendarzowym 1998 roku. Ustęp 8 powyższego przepisu stanowi, że przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24 % tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku.

Zgodnie natomiast z treścią ust. 8 przy obliczaniu kapitału początkowego część kwoty bazowej wynoszącej 24% tej kwoty mnoży się przez współczynnik proporcjonalny do wieku ubezpieczonego oraz okresu składkowego i nieskładkowego osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku, według wskazanego w nim wzoru.

Z kolei w myśl art. 15 ust. 1 powyższej ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Natomiast stosownie do brzmienia ust. 2a tego samego przepisu, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. Z kolei na podstawie ust. 6 omawianego przepisu na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Jak stanowi art. 15 ust. 4 w/w ustawy w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1. oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych,
2. oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu,
3. oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz
4. mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%, jednakże przy ponownym przeliczeniu wysokości emerytury należy mieć na względzie, iż zgodnie z art. 111 ust. 2 ustawy uwzględnia się kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

W związku z treścią zacytowanych przepisów można stwierdzić, iż kwota kapitału początkowego zależy od długości udowodnionych okresów składkowych i nieskładkowych przebytych przed 1 stycznia 1999 rokiem, podstawy wymiaru oraz współczynnika proporcjonalnego do wieku ubezpieczonego, który służy do obliczenia tzw. części socjalnej.

Przytoczone zasady postępowania – w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 roku w sprawie o sygn. III UZP 2/03 (OSNP 2003/14/338) - tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na

ogólną uwagę, iż zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonym dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia.

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument na podstawie, którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja niewątpliwie wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza jednak, iż zarówno okres zatrudnienia jak i wysokość uzyskiwanego uposażenia nie może być wykazana w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25.07.1997 r. II UKN 186/97, OSNAPiUS 1998/11/342, a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997-03-04, III AUa 105/97 opubl: OSA w W. rok 1997, Nr. 2, poz. 7; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 1993-08-18, III AUr 294/93 opubl: P.. Sąd. rok 1994, Nr. 3, poz. 6/.

Przyjąć zatem trzeba, iż w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (sporne czy też niemożliwe do udowodnienia przy pomocy dowodu z dokumentu) mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, które Sąd uzna za pożądane i celowe, co wynika także z treści przepisu art. 473 k.p.c. Mając to na uwadze Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe obejmujące analizę dostępnej dokumentacji związanej ze spornymi okresami zatrudnienia wnioskodawcy.

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca wniósł o uwzględnienie przy wyliczaniu wskaźnika podstawy wymiaru kapitału początkowego wynagrodzeń w wysokości 3.400 zł z okresu zatrudnienia w (...) Zjednoczeniu Budownictwa w Ł. na podstawie świadectwa pracy i umów o pracę.

W toku postępowania przed organem rentowym oraz w toku postępowania sądowego zostały złożone: świadectwo pracy oraz umowy o pracę ze spornego okresu i w ocenie Sądu nie ma przeszkód by na ich podstawie ustalić, że w całym spornym okresie ubezpieczony otrzymywał stałe wynagrodzenie w wysokości 3.400 zł miesięcznie albowiem ta kwota wynagrodzenia wynika zarówno z umów o pracę, jak i ze świadectwa pracy. Oznacza to, że ubezpieczony otrzymywał wynagrodzenie w co najmniej takiej wysokości. Wysokość wynagrodzeń wyliczona jedynie na podstawie w/w dokumentów zapewne nie odzwierciedla w pełni wysokości wynagrodzeń ubezpieczonego ze spornych okresów. Nie ma jednak możliwości uwzględnienia np. premii, o której mowa w umowie o pracę czy świadectwie pracy, gdyż wskazano, że ubezpieczonemu przysługuje premia zgodnie z regulaminem premiowania obowiązującym w Centrali Zjednoczenia.

A zatem wskazać należy, że uwzględnienie wynagrodzeń na podstawie umów o pracę oraz świadectwa pracy chociaż częściowo zaspokoi żądania ubezpieczonego.

Mając na względzie powyższe zdaniem Sądu nie ma żadnych przeszkód by zaliczyć ubezpieczonemu do stażu pracy wynagrodzenia ze spornego okresu w kwocie 3.400 zł miesięcznie na podstawie umów o pracę oraz świadectwa pracy ubezpieczonego. Wobec powyższego, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję orzekając, jak w wyroku.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć organowi rentowemu.

K.K.-W.